

نقش مدیریت شهری بر میزان تاثیرات زیست محیطی محلات شهر تهران (نمونه موردی: محله نارمک در منطقه 4 و 8 تهران)

میثم نجفی*

*دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد مدیریت شهری

چکیده

امروزه مشکلات محیط زیستی شهرها در سراسر جهان، روز به روز در حال گسترش و پیچیده تر شدن است، در این میان، مدیریت و حاکمان شهری، عهده دار نقش و مسئولیت سنگینی است تا شرایط زندگی را در این محیط، نه تنها حفظ کرده، بلکه برنامه‌هایی نیز برای بهبود مستمر و ارتقای شاخص‌های زیست محیطی به اجرا درآورد، به عبارت بهتر برنامه‌ها و مدیریت زیست محیطی در شهرها، مهم‌ترین و پیچیده‌ترین وظایف محسوب می‌شوند بنابراین شناخت درست مسائل زیست محیطی و ارزیابی دقیق فعالیتها بسیار لازم و ضروریست. مقاله حاضر به ارزیابی نقش مدیریت شهری بر میزان تاثیرات زیست محیطی در یکی از محلات معروف و قدیمی شهر تهران (نارمک) واقع در مناطق 4 و 8 پرداخته است. روش تحقیق با توجه به ماهیت کار از نوع توصیفی یا تحلیلی است. روش جمع آوری اطلاعات به صورت اسنادی و پیمایشی است، از طریق پرسشنامه و مشاهده، داده‌های مورد نیاز گردآوری شدند. جامعه آماری شامل دو گروه ساکنین و فعالان اقتصادی می‌باشند و برای هر گروه بنابر فرمول کوکران تعداد 250 عدد و در مجموع 500 پرسشنامه تکمیل شد. انتخاب نمونه‌ها با استفاده از نمونه گیری تصادفی خوشه‌ای انجام پذیرفت. نتایج پژوهش نشان داد عملکرد مدیریت شهری در ابعاد زیست محیطی تأثیر مستقیم و معناداری دارد و شرایط زیست محیطی محله نارمک در منطقه 4 نسبت به منطقه 8 از وضعیت مطلوبتری برخوردار است و این علاوه بر تأثیر عملکرد مطلوبتر مدیریت شهری در این منطقه بوده اما به عوامل زیاد دیگری از جمله شرایط زیست محیطی (وضعیت آب و هوا) محله، تراکم و فشردگی ساختمانها، سطح فرهنگی و اقتصادی شهروندان، میزان جمعیت و سرانه فضای سبز و موقعیت جغرافیایی و ... نیز وابسته است.

واژه‌گان کلیدی: مدیریت شهری، عوامل زیست محیطی، محله نارمک، مناطق 4 و 8 تهران

مقدمه

در دنیای کنونی پیشرفت‌های تکنولوژیکی و گسترش وسیع شهرها در جهان و از جمله ایران پیامدهای غیرقابل اجتنابی را به همراه دارد. در کنار مزایای اقتصادی و اجتماعی شهرها- بویژه کلانشهر تهران- آثار سوء حاصل از رشد روزافزون جمعیت، منابع طبیعی محدود، بیکاری و فقر، بافتهای فرسوده شهری و مشکلات زیست محیطی زمینه وسیعی از عوامل تهدید کننده سلامت انسان و سلامت محیط زیست شهری را در شهرها فراهم نموده است. پیامدهای زیست محیطی جدی از جمله آلودگی‌های زیست محیطی، تخریب محیط زیست، پوشش گیاهی و از بین رفتن اکولوژیکی محیط زیست به نسبت تغییر در کاربری و پوشش اراضی با روند منفی از نظر آثار ساختاری و عملکردی را به همراه دارد (یاپنگ غراوی، 1390). با عدم مدیریت شهری مناسب و بی توجهی ساکنان شهر، طبیعت رو به افول و نابودی گذاشته و این بحران‌ها روزه روز شهرها را بیشتر تهدید می‌کنند مانند انواع آلودگی‌های صوتی، هوا، خاک، آب و... که همگی نتیجه ازدحام در آپارتمانهای پرجمعیت

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

و متراکم، ترافیک حاصل از زندگی ماشینی شهرنشینی و... است که لزوم توجه به این مهم، یکی از وظایف مدیران شهری محسوب می‌گردد.

مدیریت شهری شهر تهران در نظر دارد، با کاهش عوامل زیست محیطی در تمامی محلات تهران و متناسب با شرایط و موقعیت‌های خاص منطقه از جمله قدمت، موقعیت شرایط آب و هوایی، تراکم جمعیت، میزان سطح و فرهنگ محلات، سرانه فضای سبز و... کیفیت زندگی شهرنشینی را جهت رفاه شهروندان افزایش دهد، لذا جهت مبارزه و کاهش عوامل زیست محیطی ابتدا باید شرایط و موقعیت‌های خاص هر منطقه به صورت اصولی توسط مدیران شهری شناخته شود تا بتوانند با طراحی برنامه‌ها و راهبردها اقدامات متناسبی ارائه دهند (نقی زاده، 1388).

سابقه گسترش و تحول شهر تهران نشان می‌دهد که محلات در این شهر به گونه‌ای متفاوت شکل گرفته‌اند، بعضی دارای طرح و نقشه قبلی و با برنامه ریزی و یا برخی دارای ریشه روستایی بوده‌اند که بعدها بر اثر گسترش جمعیت و تأمین امکانات توسعه شهری بزرگتر شده‌اند که محله نارمک نیز بدان گونه است. در این پژوهش هدف نقش و عملکرد مدیریت شهری بر میزان تاثیرات زیست محیطی محله نارمک در مناطق 4 و 8 تهران است که باید اندازه گیری و سنجیده شود.

سؤال پژوهش:

- آیا مدیریت شهری در میزان اثرات عوامل زیست محیطی محله نارمک تهران، مؤثر است؟

فرضیه پژوهش:

- مدیریت شهری بسته به انجام وظایف و عملکرد خود، تاثیرات مثبت و یا منفی در عوامل زیست محیطی محله نارمک در مناطق 4 و 8 تهران می‌گذارد.

مبانی نظری پژوهش

الف- مدیریت شهری

مدیریت شهری عبارت است از یک سازمان گسترده، متشکل از عناصر و اجزاء رسمی و غیر رسمی مؤثر و ذیربط در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی و کالبدی حیات شهری، اداره، کنترل و هدایت، توسعه همه جانبه و پایدار شهر را عهده دار است (کاظمیان و همکاران، 1382). نحوه مدیریت شهر، می‌تواند در پایداری محلات و شهرها بسیار تأثیر گذار باشد. مدیریت شهری می‌تواند با شناخت کامل تمام ابعاد یک محله، اهداف و استراتژی‌های اثربخشی جهت زندگی راحت و ایمن طراحی و برنامه ریزی نماید و سپس در صدد اجرا بگذارد.

ب- عوامل زیست محیطی

شامل مجموعه‌ای از عوامل زیستی و محیطی در قالب محیط زیست و غیر زیستی (فیزیکی، شیمیایی) است که بر زندگی افراد یا گونه‌های حیوانی و گیاهی (جانداران) تأثیر می‌گذارد و از آن تأثیر می‌پذیرد و به عبارت دیگر بر هم کنش میان انسان و طبیعت را محیط زیست گویند در واقع به مجموعه عوامل طبیعی کره زمین، همچون هوا، آب، اتمسفر، صخره، گیاهان، جانداران و... که زندگی انسانها را تحت الشعاع قرار می‌دهد عوامل زیست محیطی اطلاق می‌شود (میرکتولی و همکاران، 1398).

ج- محله

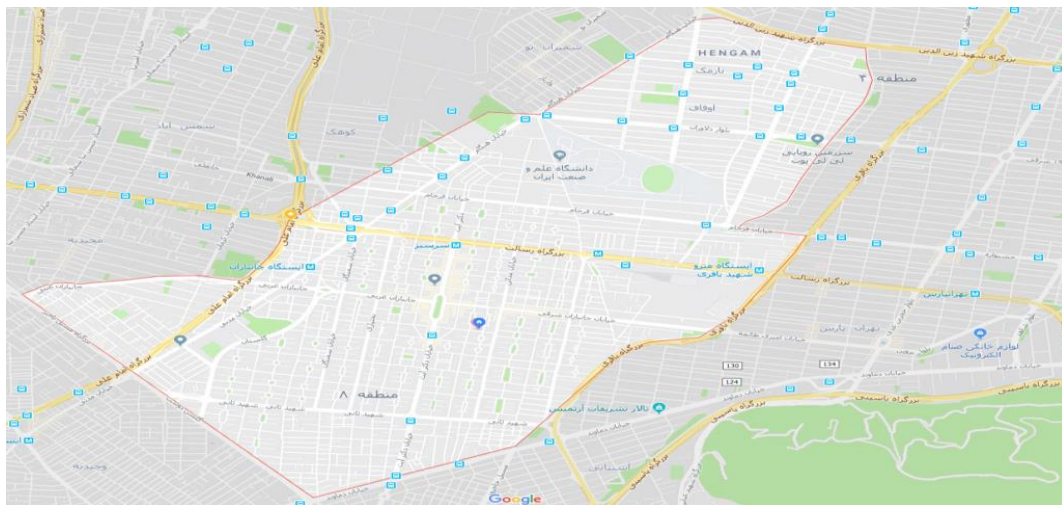
به قسمتی از یک شهر یا یک روستا که در آن گروهی از مردم در همسایگی یکدیگر زندگی می‌کنند را محله گویند، محله شهری به عنوان بخشی از شهر تعریف می‌شود که دارای لبه‌های کارکردی و یا فضایی هویتمند و ترکیب عملکردهای کوچک مقیاس است، در واقع به اجتماع ساکن و متمرکز ساکنین در یک محله کوچک در داخل یک مکان بزرگتر مانند شهر نیز محله اطلاق می‌شود. (2005.Philine gaffron). رفع مشکلات مرتبط به هر محله در شهر تهران، ضمن آنکه می‌تواند به انسجام بیشتر روابط محله‌ای منجر شود به نوبه خود قادر به ارائه الگوهای هویت بخشی برای محله‌های جدید نیز خواهد بود. در واقع می‌توان گفت هر نوع تغییر در ساختار و کارکرد در محله‌های شهری و یا تغییر در محتوا و شکل زندگی در محلات، ارتباط کاملاً مستقیمی با حیات کلی شهر دارد (1993.Flangan).

روش شناسی پژوهش

روش تحقیق با توجه به ماهیت کار از نوع توصیفی یا تحلیلی است. روش جمع آوری اطلاعات به صورت اسنادی و پیمایشی است، از طریق پرسشنامه و مشاهده، داده‌های مورد نیاز گردآوری شدند. جامعه آماری شامل دو گروه ساکنین و فعالان اقتصادی می‌باشند و برای هر گروه بنابر فرمول کوکران تعداد 250 عدد و در مجموع 500 پرسشنامه تکمیل شد. انتخاب نمونه‌ها با استفاده از نمونه گیری تصادفی خوشه‌ای انجام پذیرفت.

محدوده مورد مطالعه

محله نارمک تهران یکی از قدیمی‌ترین و مدرن‌ترین مناطق شمال شرق تهران است و جزء مناطق خوش آب و هوا و سردسیر تهران نیز به شمار می‌آید، این محله در دهه 20 توسط فرانسوی‌ها و در سال 1330 برای سکونت فرهنگیان آموزش و پرورش ساخته شد. این محله به سبب بزرگراه رسالت به دو قسمت شمالی و جنوبی، تقسیم شده است، قسمت جنوبی آن در منطقه 8 شهرداری و قسمت شمالی آن در منطقه 4 شهرداری تهران واقع شده است و دارای 100 میدان (13 میدان در قسمت شمالی و 87 میدان در قسمت جنوبی) می‌باشد که به محله صد میدان نیز معروف است. قسمت شمالی آن دارای هوای مطبوع‌تری است، نارمک از شمال به بزرگراه شهید زین الدین و جنگلهای لویزان و شیان، از جنوب به خیابان دماوند و محله تهران نو و از غرب به بزرگراه امام علی و از شرق به بزرگراه شهید باقری متصل می‌گردد. این محله دارای 7/12 کیلومتر مربع مساحت و 89 هزار و 103 خانوار با 336 هزار و 772 نفر جمعیت می‌باشد (طبق آمار سال 95). شکل 1، مرزبندی محله نارمک را به نمایش در آورده است.

شکل 1- مرزبندی محله نارمک (محدوده مورد مطالعه)

مدیریت شهری و وظایف شهرداری‌ها در سطح محلات

مدیریت شهری یک تئوری و یک چشم انداز نیست، بلکه چهارچوب و پایه و اساس مطالعات شهری است. یکی از مهمترین عناصر مدیریت شهری، شهرداری‌ها هستند. وجود شهرداری زمانی ضرورت یافت که برآورده ساختن نیازهای شهرنشینان از عهده تک تک آنها خارج گردید و لازم شد سازمانی این نیازها را به طور مشترک برآورده سازد. برای تشخیص و تعیین وظایف شهرداری‌ها، ابتدا تقسیمات شهری بر حسب سطوح (حریم شهر، شهر، منطقه، ناحیه و محله) تفکیک شدند، سپس وظایف را نیز بر حسب نوع خدمات (اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، زیست محیطی و فضایی کالبدی) تقسیم بندی نمودند. حال با تلفیق دو تقسیم بندی مذکور، می‌توان وظایف شهرداری‌ها را بسیار تخصصی و در انواع سطوح ابعاد بررسی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

نمود. در این پژوهش، به نقش مدیریت شهری در کوچکترین سطح تقسیمات شهری یعنی محله (نارمک)، در ابعاد خدمات زیست محیطی مورد بررسی قرار خواهیم داد.

محله و شرایط زیست محیطی آن

محله قلمرو متمایزی است که تمایز آن به سبب ویژگیهای کالبدی خاص آن و ویژگیهای اجتماعی خاص ساکنانش پدید آمده است (Keller, 1989).

بیان 4 نظریه مهم درباره محله و علت انتخاب محله، در این پژوهش:

1- **محله به عنوان واحد خودکفا:** مدیریتی شهر با توجه به عوامل فیزیکی و دسترسی پیاده به فضاها و مراکز خدماتی، اداری و فرهنگی در طرح ریزی محلات شهری بسیار موثرتر می‌تواند خدمات ارائه نمایند.

2- **محله به عنوان راهکاری برای ارتقای کیفیت زندگی شهروندان:** به عقیده مامفورد پرداختن به محله تنها راهکار عملی در حل مشکلات کلانشهرهاست، وی استقلال و خودکفایی کامل محله را مطرح می‌کند و عقیده دارد که محله باید جوابگوی نیازمندی‌های روزمره ساکنان خود باشد، از طرفی لوکوبوزیه محله را یک ابزار رفاهی، بهداشتی و راحتی می‌داند که ساکنان خود را از صدمات شهر و زندگی شهری مصون می‌دارد؛ اما هر دو ارتقاء شرایط زندگی را از محله انتظار دارند (سعید نیا، 1378).

3- **محله به عنوان بستری برای برقراری روابط با دیگران:** این دیدگاه که در ابتدا توسط ترنر و فیچر در دهه هفتاد مطرح شد، مشارکت شهروندان در اوضاع و احوال محله زندگی خود را به عنوان یک شاخص مهم در کیفیت زندگی شهری مطرح می‌کند. امروزه این نظریه مجدداً مورد استقبال قرار گرفته و بخصوص به نقش شهروندان در طراحی محلات مسکونی برای دستیابی به محیط‌های انسانی‌تر پرداخته شده است. این رویکرد نوعی توسعه شهری محسوب می‌شود که در آن روح مشارکت شهری جدید در فضاهای شهری محلات نمایان می‌شود و از آن به مشارکت شهری محله مدار تعبیر می‌شود (Parker, 2004).

4- **محله به عنوان شاکله هویتی و معنا بخشی به مکان‌های شهری:** راپاپورت نخستین کسی بود که محله را به عنوان ابزاری توصیف کرد که شهروندان با استفاده از آن می‌توانند هویت خود را بازیابند. دسترسی محله این امکان را برای ساکنان فراهم می‌کند که نیازها و توانایی‌های خود را در سطح فردی یا جمعی معرفی و تمایلات و ترجیحات خود را بیان نمایند، فعالیت‌های مربوطه را انجام دهند و تفاوت‌ها و پیچیدگی‌ها را در عرصه شهری خلق کنند، از این طریق روابط دوسویه هویت محله و ساکنین تثبیت می‌شود (Rapoport, 1997).

یک محله کارآمد و موفق با در نظر گرفتن توان زیست محیطی می‌تواند به دیگر نیازهای شهروندان پاسخ بدهد، از بعد زیست محیطی معیارهای فضای سبز، تراکم و ظرفیت قابل تحمل در محله، نظافت و پسماند، آلودگی‌های صوتی، هوا، دید و منظر حائز اهمیت است. لذا به منظور بررسی ابعاد شاخص‌های زیست محیطی جدول شماره 1 طراحی گردیده است.

جدول 1- ابعاد، معیارها و شاخص‌های زیست محیطی محله نارمک

ابعاد	معیار	شاخص
زیست محیطی محله	آلودگی‌های هوا، صوتی و بصری	احساس آرامش در محله، میزان سرو صدا، زیبایی ساختمانها و دیوارها، وجود مبلمان مناسب شهری، آلودگی هوا
	نظافت و پسماند	رضایت از جمع آوری زباله‌ها، وجود کانکسهای زباله‌های قابل بازیافت، نظافت کوچه و خیابان و مجاری آب، وجود مخازن زباله در معابر
	تراکم و ظرفیت قابل تحمل محله	تراکم جمعیتی و ساختمانی، توان محله در ارائه خدمات، ظرفیت تاسیسات زیر بنایی و شبکه ارتباطی، تراکم ادراکی اهالی محله
	فضای سبز	سرانه فضای سبز، نسبت فضای سبز به مسکونی، کافی بودن تعداد پارک و فضای

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

سبز		
-----	--	--

به منظور تبیین ارتباط بین نقش و عملکرد مدیریت شهری در تاثیرات شاخص‌های زیست محیطی، جدول شماره 2 تهیه گردیده است.

جدول 2- ارتباط بین نقش مدیریت شهری و شاخص‌های زیست محیطی

شاخص‌های زیست محیطی	نقش و وظایف مدیریت شهری در سطح محله
میزان سرو صدا در محله	جلوگیری از ایجاد تأسیس کلیه اماکنی که به نحوی موجب بروز مزاحم برای ساکنان یا مخالف اصول بهداشت است از جمله صنایع و کارگاه‌ها
میزان آلودگی هوا و آب	همکاری در اجرای قانون نحوه جلوگیری از آلودگی آب و هوا (همکاری با محیط زیست)
زیبایی ساختمانها و دیوارها	هر گونه اقدام برای حفظ نظافت و زیبایی شهر، جلوگیری از گذاشتن هر نوع اشیاء در بالکن‌ها و ایوانها، نصب تابلوهای تبلیغاتی و اطلاعاتی مناسب
رضایت از جمع آوری زباله	جمع آوری، دفع و بازیافت زباله‌های محله در کوتاه‌ترین زمان
وجود دکه‌ها و کانکس‌های خرید زباله‌های قابل بازیافت	ایجاد و در دسترس بودن کانکس‌های بازیافت در محلات با انواع طرح‌های تشویقی
تراکم جمعیتی و ساختمانی	تهیه و اجرای طرح‌های تفصیلی شهرسازی متناسب با نیاز محله
توان محله در ارائه خدمات	تهیه و اجرای طرح‌های تفصیلی اداری- خدماتی متناسب با نیاز محله
ظرفیت تاسیسات زیربنایی و شبکه ارتباطی	ایجاد خیابان و کوچه‌ها-احداث، اصلاح و توسعه معابر-ایجاد تاسیسات شهری
نظافت و بهداشت کوچه خیابان و معابر	تنظیم و نگهداری معابر و انهار عمومی و مجاری آب و فاضلاب و لایروبی مسیل و قنوت- هر گونه اقدام برای حفظ نظافت و زیبایی شهر
سرانه فضای سبز، نسبت فضای سبز به مسکونی، کافی بودن تعداد پارکها و فضای سبز	ایجاد، حفظ و نگهداری باغها و پارکهای عمومی و جلوگیری از قطع درختان-تنظیم شناسنامه درختان ظرف مدت یکسال و تمدید آنها در هر پنج سال- کاشت حفاظت و آبیاری درختان معابر، میدان‌ها، بزرگراه‌ها و پارکهای عمومی- اقدام به ایجاد پارکها، فضاهای سبز با استفاده از اراضی با کاربری خدماتی- تهیه و اجرای طرح تفصیلی
وجود مخازن زباله در معابر	نصب سطل زباله در معابر و اماکن عمومی متناسب با نیاز

استنتاج و تحلیل یافته‌های پژوهش

به منظور آزمون فرضیه "مدیریت شهری بسته به انجام وظایف و عملکرد خود، تاثیرات مثبت و یا منفی در عوامل زیست محیطی محله نارمک در مناطق 4 و 8 تهران می‌گذارد" از تحلیل رگرسیونی و تحلیل واریانس استفاده گردید که عملکرد و نقش مدیریت شهری را به عنوان متغیر مستقل و عوامل زیست محیطی را به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده است. نتایج حاصل در جدول شماره 5، بیانگر تاثیرمعنادار نقش مدیریت شهری بر عوامل زیست محیطی محله نارمک را نشان می‌دهد. لذا در بعد زیست محیطی پایین‌تر بودن میانگین وضع موجود از میزان حد متوسط گویه‌ها نشان دهنده آن است که مدیریت شهری در محله نارمک واقع در مناطق 4 و 8 تهران از لحاظ زیست محیطی به خوبی ایفای نقش نکرده است و مدیریت شهری می‌بایست به جهت بالا بردن رضایتمندی، اقدامات شایسته‌تری ایفاء نماید که در جدول 3، میزان تاثیرات نقش مدیریت شهری در عوامل زیست محیطی آورده شده است.

جدول 3- شرایط زیست محیطی محله نارمک

شاخص	آماره t	میانگین وضع موجود	حد متوسط گویه ها	سطح معناداری	نتیجه
ابعاد زیست محیطی	-2/498	52/14	54	0/023	نامطلوب

در جدول 4، مقایسه محله نارمک در مناطق 4 و 8 به صورت جداگانه تفکیک گردیده است تا بتوانیم عملکرد هر منطقه را در محله مورد نظر به صورت جداگانه بررسی و نتیجه گیری نماییم.

جدول 4- مقایسه شرایط زیست محیطی در محله نارمک در منطقه 4 و در منطقه 8

محله نارمک	آماره t	میانگین وضع موجود	حد متوسط گویه ها	سطح معناداری	نتیجه
منطقه 4	0/874	54/81	54	0/046	تا حدودی مطلوب
منطقه 8	-5/87	49/47	54	0/000	نامطلوب

جدول 5- تأثیر عملکرد و نقش مدیریت شهری بر عوامل زیست محیطی محله نارمک

ابعاد عملکردی	ضریب تعیین R2	میانگین مربعات	F	سطح معناداری	نتیجه
کلیه عوامل متأثر در عوامل زیست محیطی محله نارمک	0/560	8404/950	316/146	0/000	تأثیر گذار

بر اساس نتایج جدول 5، نقش و عملکرد مدیریت شهری بر عوامل زیست محیطی محله نارمک با مقدار ضریب (0/56) و سطح معناداری (0/000) نشان دهنده میزان تأثیر بالای نحوه عملکرد مدیریت شهری بر عوامل زیست محیطی است. جدول 6 نیز میزان تأثیر نقش و عملکرد مدیریت شهری را بر عوامل زیست محیطی محله نارمک از تحلیل واریانس بررسی نموده است.

جدول 6- میزان تأثیر عملکرد و نقش مدیریت شهری بر عوامل زیست محیطی محله نارمک

شاخص	میزان تأثیر	خطای معیار	سطح معناداری
کلیه ابعاد زیست محیطی محله نارمک	0/309	0/179	0/000

لذا بر اساس نتایج حاصله، عملکرد و نقش مدیریت شهری بر عوامل زیست محیطی محله نارمک 30/9٪ محاسبه گردید. در جدول 7، مقایسه میزان تأثیر نقش و عملکرد مدیریت شهری بر عوامل زیست محیطی محله نارمک در منطقه 4 و 8 به تفکیک آورده شده است که همان طور که مشاهده می‌شود، در منطقه 4، 34/07٪ و در منطقه 8، 25/93٪ عملکرد مدیریت شهری بر عوامل زیست محیطی محله نارمک را نشان می‌دهد و این بدان منظور است که نقش و عملکرد مدیریت شهری در منطقه 4، بالاتر از منطقه 8 بوده است و میزان رضایتمندی بالاتری مشاهده می‌شود.

جدول 7- مقایسه میزان تأثیر عملکرد مدیریت شهری بر عوامل زیست محیطی محله نارمک در منطقه 4 و در منطقه 8

ابعاد زیست محیطی محله نارمک	میزان تأثیر	خطای معیار	سطح معناداری

0/000	0/162	0/340	منطقه 4
0/000	0/181	0/259	منطقه 8

جمع بندی و نتیجه گیری

بر اساس یافته‌های این تحقیق مشخص گردید که عملکرد و نقش مدیریت شهری بر عوامل زیست محیطی محله نارمک در هر دو مناطق 4 و 8 ناکافی بوده و در سطح پایدار و رضایتمندی وجود ندارد. علت این امر را می‌توان موارد زیادی از جمله تراکم جمعیتی و ساختمانی بالا در سالهای اخیر، فشردگی بافتها و ریزدانه‌ها در محله نارمک، فرسودگی ساختمانها در برخی از قسمتها دانست و این موارد باعث فشار بیشتری بر تاسیسات و تجهیزات زیربنایی محله وارد می‌کند. تفاوت عوامل زیست محیطی در منطقه 4 و منطقه 8 محله نارمک نیز نشان دهنده این است که منطقه 4 در وضعیت بهتری به سر می‌برد که عواملی همچون کمتر بودن تراکم جمعیتی و ساختمانی، جمع آوری مناسبتر زباله‌ها و بازیافت آنان، افزایش سرانه فضای سبز (وجود پارک جنگلی شیان و لویزان)، آلودگی کمتر هوا، نگهداری پارکها و انجام کلیه امور مربوط به پایداری عوامل زیست محیطی در این منطقه، بهتر از منطقه 8، اقدام شده است بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که عملکرد مدیریت شهری توام با فرهنگ شهروندان آن محله، تراکم و بافت، شرایط آب و هوایی می‌تواند باعث بهبود کلیه عوامل زیست محیطی گردد. بنابراین به مدیریت شهری پیشنهاد می‌گردد، وحدت و یکپارچگی بیشتر در واگذاری و انجام وظایف امور محوله به قسمتهای کوچک محلات و شهروندان مشارکت جو و تدوین برنامه‌ها و اهداف بلند مدت مطابق با شرایط خاص هر محله می‌تواند در بهبود نقش و عملکرد مدیریت شهری مثرتر باشد.

منابع:

- 1- سعید نیا، احمد (1378)، طرح‌های توسعه شهری- مشکلات و راهبردها، ماهنامه شهرداری‌ها، شماره 8.
- 2- کاظمیان، غلامرضا، سعیدی رضوانی، نوید (1382)، امکان‌سنجی واگذاری وظایف جدید به شهرداری‌ها، تهران، انتشارات سازمان شهرداری‌ها، جلد اول، چاپ دوم.
- 3- میرکتولی، جعفر، باد دست، بنفشه، میری، فهیمه (1396)، سنجش پذیری و تحلیل سلامت محیط‌زیست شهری با تأکید بر شاخص‌های زیست‌محیطی (مطالعه موردی: شهرستان‌های استان گلستان)، اولین همایش اندیشه‌ها و فناوری‌های نوین در علوم جغرافیایی: 1-12.
- 4- نقی زاده، محمد، (1388)، فکر سبز ظهور محیط سبز، مجله سبزینه، سال چهارم.
- 5- یاپنگ غراوی، بای (1390)، تحلیل نقش فضای سبز شهری در توسعه پایدار شهر (سلامت)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس تهران.

6- Flanagan, W.C, Contemporary Urban Society, University Press, Cambridge, England, 1993.

7-Keller, Suzanne, (1986) the Neighborhood: a Sociological Perspective. New York: spon press.

8-Parker, S, (2004) Urban Management in Development Countries, Cities, VO1 15, NO 6.

9-Philine gaffron, Gehuismans, franzskala(2005). Ecocity Book, Longman Dictionary of English Lanquge and Culture.

10-Rapoport, A, (1997),Human Aspects of Urban Form: Towards a Man-Environment Approach to Urban Form and Design, NewYork, Pergamon press.